
INFORMACJE

JOLANTA ZDROJEWSKA, JOLANTA PRZYTUŁA
*Studium Wiejskiego Gospodarstwa Domowego
Akademii Rolniczej w Poznaniu*

KIERUNKI KSZTAŁCENIA STUDENTÓW I ŚRODOWISKA WIEJSKIEGO W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA

W Akademii Rolniczej w Poznaniu działa Studium Wiejskiego Gospodarstwa Domowego, kształcące studentów w zakresie problematyki gospodarstwa domowego.

Jednym z głównych kierunków nauczania jest ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna. Wiedza na temat zdrowia, chorób i zapobiegania im jest potrzebna każdemu niezależnie od wieku, wykształcenia i statusu ekonomicznego.

Zespół Ochrony Zdrowia powstał w 1990 roku i był odpowiedzią na zapotrzebowanie w tym zakresie ze strony młodzieży akademickiej. Opracowano więc autorski program pt. „*Teoretyczne i praktyczne aspekty zdrowia rodziny*”, z myślą o studentach Akademii Rolniczej, którzy po ukończeniu studiów znajdą zatrudnienie na wsi lub w małych miasteczkach, gdzie szybki odstęp do fachowej pomocy medycznej jest utrudniony. Radzenie sobie w sytuacjach zagrożenia życia lub pielęgnacji obłożnie chorych w domu jest więc umiejętnością bezcenną. Ze względu na duże zainteresowanie realizowaną przez nas problematyką, za zgodą Władz Uczelni, w zajęciach uczestniczą także studenci innych uczelni poznańskich.

W programie przedmiotu znalazły swoje miejsce między innymi takie zagadnienia, jak:

- nagłe wypadki zagrażające zdrowiu i życiu oraz zasady postępowania przedlekarskiego, w tym nauka resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- profilaktyka chorób zakaźnych, w tym AIDS;

- zasady pielęgnacji obłożnie chorego w schorzeniach układu krążenia, oddechowego, pokarmowego i moczowego;
- ogólne wiadomości o chorobach neurologicznych;
- profilaktyka chorób kobiecych;
- świadome macierzyństwo i opieka nad dzieckiem;
- pielęgnacja ludzi „trzeciego wieku”;
- wiadomości o lekach i niebezpieczeństwa związane z ich stosowaniem;
- zabiegi przeciwzapalne;
- obserwacja chorego;
- zabiegi pielęgnacyjne, takie jak: kąpiel, zmiana bielizny pościelowej i osobistej, sposoby żywienia z uwzględnieniem diet chorobowych;
- zagrożenia ekologiczne.

Wymienione wyżej zagrożenia są traktowane w praktyce bardziej szczegółowo, a program jako całość jest elastyczny i w przypadku sygnałów słuchaczy poszerzany o interesujące ich problemy. Przedmiot kończy się egzaminem i uzyskaniem świadectwa, które zawiera ramowy program i może stanowić referencje do pracy opiekunki chorego w domu. Tak więc wiedza zdobyta na zajęciach może służyć nie tylko słuchaczowi w jego prywatnym życiu, ale może być również wykorzystywana jako dodatkowe źródło dochodu.

Należy również wspomnieć, że w październiku 1994 roku została utworzona filia Wydziału Rolnego Akademii Rolniczej w Lesznie, o specjalności Gospodarstwo Rodzinne, gdzie jednym z przedmiotów obowiązkowych jest „*Gospodarstwo Domowe*”, w którym 50% zagadnień poświęconych jest ochronie zdrowia rodziny.

Studium od wielu lat współpracuje z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego na terenie całej Wielkopolski. W latach 1990 - 1994 Zespół Ochrony Zdrowia przeprowadził sześć kursów z zakresu ochrony zdrowia, którego słuchaczkami były Instruktorzy ds. gospodarstwa domowego. To właśnie one najczęściej kontaktują się z rodzinami wiejskimi, ich wiedza na temat zdrowia, profilaktyki i umiejętności praktycznie mogą dobrze służyć środowisku wiejskiemu.

W ramach oświaty pozauczelnianej pracownicy Zespołu Ochrony Zdrowia przeprowadzili w latach 1990-1994 68 prelekcji na temat profilaktyki zachorowań na choroby krążeniowo-oddechowe, choroby kobiece, choroby zakaźne itd. Zapotrzebowanie na tę wiedzę jest ogromne, czego dowodem są liczne zaproszenia i ożywione dyskusje na spotkaniach.

Studium posiada odpowiednią, dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć, a jego kadre stanowią pracownicy legitymujący się wykształceniem medycznym i pedagogicznym oraz studiami podyplomowymi z zakresu profilaktyki zdrowotnej i dydaktyki.

Inną formą działalności Zespołu jest utworzenie „Klubów Zdrowego Stylu Życia”. Pomysł ten powstał na bazie licznych obserwacji i kontaktów ze środowiskiem wiejskim. Zapracowani rolnicy nie mają czasu pomyśleć o tym, jak się dobrze i zdrowo odżywiać, jak zadbać o sylwetkę i utrzymać prawidłową wagę, w jaki sposób racjonalnie zorganizować sobie czas rekreacji i wypoczynku. Pierwszy z Klubów powstał w miejscowości Robaczyn koło Bojanowa w woj. leszczyńskim, wiosną 1994 roku. Podczas zajęć uczestnicy dowiedzieli się między innymi o:

- szkodliwości nadwagi i otyłości,
- w jaki sposób obliczać wagę należną i idealną,
- jak sporządzić jadłospis, aby nie przekroczyć dziennego zapotrzebowania kalorycznego,
- szkodliwości stosowania środków odchudzających,
- sposobie efektywnego tracenia kalorii przez wysiłek fizyczny itp.

Od uczestników wymaga się wykonania podstawowych badań lekarskich, które pomagają wychwycić ewentualne zaburzenia i mobilizują do szybkiego podjęcia leczenia.

Zajęcia w Klubie obejmują również naukę ćwiczeń gimnastycznych, poprawiających sylwetkę i kondycję, a które można bez żadnych nakładów finansowych wykonać w domu.

Doświadczenie nabyte podczas prowadzenia zajęć wskazuje na potrzebę kształcenia w zakresie ochrony zdrowia i propagowania zasad zdrowego stylu życia. Dostęp do wiedzy jest utrudniony, mimo tego, iż pojawia się wiele książek i publikacji w różnych czasopismach. Z jednej strony sytuacja ekonomiczna rodzin wiejskich nie pozwala na ich zakup, a z drugiej rynek wydawniczy dostarcza takiej ilości sprzecznych ze sobą informacji, że osoby nie posiadające wiedzy w tym zakresie czują się zagubione. Dlatego potrzebne są osoby, które byłyby przewodnikami i ukierunkowały co warto przeczytać, bo jest zgodne z aktualnym stanem wiedzy, a co odrzucić.